

Felles nasjonalt tilsyn 2026: Krav til politiattest i grunnskole og SFO

Gjennomgang av regelverk
Erfaringer fra tilsyn 2026

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Innhold

- Statsforvalteren som tilsynsmyndighet
- Bakgrunn for tilsyn om politiattest
- Hvem som omfattes av tilsynet
- Gjennomgang av regelverket
- Våre funn etter gjennomføring av tilsyn
- Svar på innsendte spørsmål

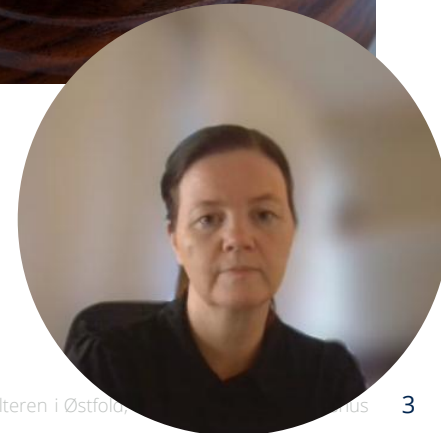
Statsforvalteren som tilsynsmyndighet

Opplæringsloven § 29-2

- Statsforvalteren kan føre tilsyn med at kommunane og fylkeskommunane oppfyller plikter som dei er pålagde i lova

Kommuneloven § 30-3

- Statsforvalteren kan kreve at kommunen eller fylkeskommunen gir opplysninger om enkeltsaker og forhold ved kommunens eller fylkeskommunens virksomhet.

Krav til politiattest i skole og SFO

- Nytt område for tilsyn 2026
- Risikovurdering:
 - Lite kjennskap til praksis
 - høy risiko ved brudd.
- Stikkprøvekontroll:
 - Tolv kommuner i vår region

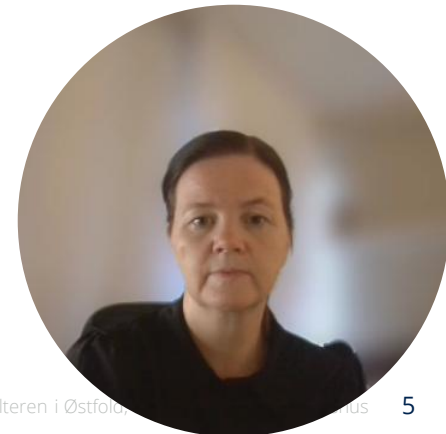

Hvem omfattes av tilsyn i 2026?

- Grunnskoler og SFO (kommunene)
- Ikke videregående skoler (fylkeskommunene)

Udir fører tilsyn med de private skolene på samme tema

Hva undersøker vi?

Om kommunen sørger for at:

- skolene innhenter politiattest før de ansetter en person i fast eller midlertidig stilling i skole og SFO.
- skolene følger opp merknader som gir yrkesforbud, slik at vedkommende ikke blir ansatt.

Merknader som gir yrkesforbud

§ 12-18. Yrkesforbod

Kommunen, fylkeskommunen og leirskolen kan ikkje tilsetje eller ha i praksis ein person i skolar eller tilbod som er nemnde i opplæringslova § 17-11 første ledd, dersom det står i politiattesten at personen er dømd for eller har vedtatt førelegg for å ha brote

a. straffeloven (2005) § 299, § 301, § 302, § 303, § 304, § 305, § 306, § 310 eller § 311

b. straffeloven (1902) § 195, § 196, § 200 andre ledd, § 201 første ledd bokstav c, § 201a eller § 204a.

Rettslig grunnlag

1. Dere skal kreve politiattest fra alle som som ansettes i fast eller midlertidig stilling, jf. oppl. § 17-11.

- Politiattesten skal legges fram før ansettelse, jf. opplæringsforskriften § 12-15
- Politiattesten skal ikke være eldre enn tre måneder når den blir levert, jf. opplæringsforskriften § 12-16
- Kravet om at søker må legge fram politiattest skal gå fram av utlysningsteksten, jf. opplæringsforskriften § 12-15
- Det skal gå fram av tilbudet at merknader på politiattesten kan føre til at tilbudet blir endret, jf. opplæringsforskriften § 12-15

Rettslig grunnlag

2. Dere skal følge opp merknader på politiattesten som gir yrkesforbud, slik at vedkommende ikke blir ansatt

Kommunen kan ikke ansette eller har personer i praksis som legger fram politiattest med dom eller vedtatt forelegg for seksuelle overgrep mot mindreårige, jf. oppl. § 17-11 **femte ledd**, jf. opplæringsforskriften § 12-18.

Hva undersøker vi ikke?

- Om kommunen innhenter politiattest fra andre personer enn de som blir ansatt i fast eller midlertidig stilling, jf. oppl. § 17-11 andre og tredje ledd. Dvs. tilfeller der kan kommunen **kan** innhente.
- Om kommunen vurderer konsekvensen av andre merknader på politiattesten, jf. oppl. § 17-11 sjette ledd.

Dokumentasjon

Ansettelsesdokumentasjon:

- Fra de ti siste ansettelsene i skole/SFO, midlertidige eller faste.
- Ber om ulike stillinger: lærere, assistenter, kontoransatte, renholdere, IKT ...
- Utlysningstekster
- Dokumentasjon som viser hva søkeren fikk av informasjon da hen fikk tilbud
- Dokumentasjon som viser at attesten er innhentet og kontrollert

I tillegg:

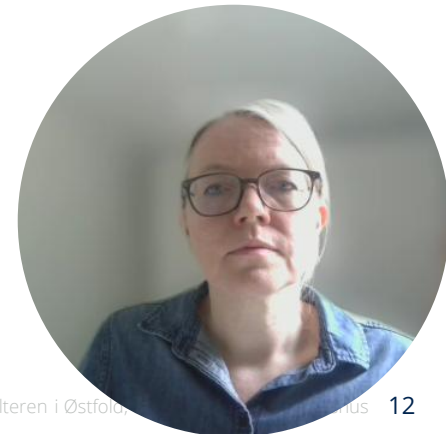
Rutiner, delegeringsreglement, interne rapporteringer

Våre funn

- Mange kommuner har skriftlige rutiner og maler, men har ikke fulgt dem
- Mange politiattester er innhentet etter ansettelse
- I noen tilfeller er det ikke dokumentert at attest er innhentet og kontrollert
- Varierende om tekst i utlysning og tilbud har (god nok) informasjon om politiattest

Årsaker?

- Uklar ansvarsfordeling
- Ikke godt nok kjent med interne retningslinjer
- Vikarer inn på kort varsel
- Interne rapporteringsrutiner fra skolene til skoleeier har ikke fanget opp avvikene

Hva er god nok dokumentasjon?

Hvordan dokumentere at politiattest er sjekket?

- Notat
- Mal
- Registrering i arkivsystem / datasystem

Hva er godt nok for egen oversikt?

Eksempel på mal

– Bekreftelse på mottatt politiattest

POLITIATTEST ER MOTTATT FOR FØLGENDE ANSATT/STILLING:

Navn: Fornavn Etternavn (folkeregistrert navn)

Fødselsnummer: 11 siffer

Stilling: Tittel f.eks «assistent»

Virksomhet / avdeling: Arbeidssted

Dato for tiltredelse av stilling: Klikk eller trykk for å skrive inn en dato.

Dato på politiattest: Klikk eller trykk for å skrive inn en dato.

Politiattest mottatt dato: Klikk eller trykk for å skrive inn en dato.

(Godkjent politiattest skal ikke være datert mer enn 3 mnd. tilbake i tid)

Eksempel på mal – forts.

Politiattesten er vurdert og funnet uten anmerkninger:

Ja

Nei

Politiattesten er makulert*:

Ja

Nei

Dato: Klikk eller trykk for å skrive inn en dato.

Saksbehandlers underskrift / enhet: Ditt navn, enhet

Spørsmål - endring av arbeidsplass

- Må det leveres ny politiattest ved bytte av arbeidsplass innad i kommunen (f.eks. fra en skole til en annen)?
- Dersom en skole nylig har innhentet politiattest i forbindelse med et vikariat, må andre skoler i kommunen som benytter den samme vikaren innhente ny politiattest?

Spørsmål - opphold mellom arbeidsforhold

- Må det leveres ny politiattest hvis det er sånn at arbeidsforholdet f.eks. avsluttes i juni og påbegynnes igjen f.eks. i september?
- NAV stiller krav om at arbeidstakere skal meldes som aktive kun i perioder de mottar lønn. Det innebærer at vi må avslutte stillingene til eksamensvakter og tilkallingsvikarer i perioder de ikke utfører lønnet arbeid hos oss, og starte de igjen når de får nye oppdrag. Må man innhente ny politiattest dersom det går mer enn tre måneder mellom oppdrag? Eller kan man ta hensyn til at disse har jobbet i eksamensperioder?

Må eller kan?

Fra forarbeidene til oppl § 17-11:

«Kravet gjelder ved tilsetting. Kommunane og fylkeskommunane kan ikkje krevje politiattest av personar som alt er tilsette eller er i praksis. For ny vandelsvurdering gjeld politiregisterlova § 43. »

(Prop. 57 L (2022-2023) s. 635)

Kan eller kan ikke?

Fra politiet.no:

«Du kan ikke kreve ny politiattest senere hvis personen fortsatt har samme stilling eller verv.»

«Du kan kreve ny politiattest hvis personen får ny stilling, eller hvis det har vært et opphold i jobben eller vervet over tid. Dette gjelder også hvis arbeidsoppgavene endrer seg. I disse tilfellene må du sende ny bekreftelse på formålet med politiattesten.»

Takk for
oppmerksomheten!

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Facebook [sfos.no](https://www.facebook.com/sfos.no)

Nettside statsforvalteren.no/os